

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ PHÁT TRIỂN ĐỘI NGŨ GIÁO VIÊN Ở TRƯỜNG TRUNG CẤP PHẬT HỌC

Nguyễn Anh Tuấn Khải
Học viên Cao học Đại học Đồng Tháp

Tóm tắt: Trong bối cảnh thời đại, giáo dục Phật học đang phải đối mặt với nhiều thách thức về đổi mới nội dung, phương pháp đào tạo, yêu cầu chuẩn hóa đội ngũ và thích ứng với sự biến đổi nhanh chóng của môi trường giáo dục – xã hội. Từ đó, tác giả chọn nghiên cứu đề tài khoa học “Phát triển đội ngũ giáo viên ở Trường Trung cấp Phật học tỉnh Đồng Tháp”. Bài viết trình bày một số vấn đề lý luận từ kết quả nghiên cứu đề tài trên.

Từ khóa: Phát triển đội ngũ giáo viên, Trường Trung cấp Phật học

SOME THEORETICAL ISSUES ON TEACHER DEVELOPMENT IN BUDDHIST SECONDARY SCHOOLS

Abstract: In the context of the times, Buddhist education is facing many challenges regarding the innovation of content and training methods, the requirement for standardization of the teaching staff, and adaptation to the rapid changes in the socio-educational environment. Therefore, the author chose to research the scientific topic “Teacher Development at Buddhist Secondary Schools in Dong Thap Province”. This article presents some theoretical issues from the research results of the above topic.

Keywords: Teacher development, Buddhist Secondary School

Nhận bài: 16/01/2026

Phản biện: 24/02/2026

Duyệt đăng: 28/02/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Đối với các cơ sở giáo dục chuyên biệt như trường Trung cấp Phật học (TCPH), việc phát triển đội ngũ giáo viên (ĐNGV) không chỉ mang ý nghĩa giáo dục mà có tác động sâu sắc đến bảo tồn, kế thừa và phát huy các giá trị văn hóa, đạo đức truyền thống của dân tộc. Trường TCPH là cơ sở đào tạo quan trọng trong hệ thống giáo dục Phật giáo từng địa phương, đảm nhận nhiệm vụ trang bị kiến thức Phật học, Hán Nôm và kỹ năng quản lý Phật sự cho tăng ni sinh. Sứ mệnh đặc biệt này đòi hỏi ĐNGV không chỉ phải có trình độ chuyên môn vững vàng, hiểu biết sâu sắc về giáo lý Phật giáo mà còn cần có phẩm chất đạo đức cao, khả năng truyền đạt hiệu quả và tinh thần phụng sự. Tuy nhiên, thực tế cho thấy việc phát triển ĐNGV tại một số trường TCPH đang gặp phải nhiều thách thức và hạn chế. Trong bối cảnh thời đại giáo dục tôn giáo nói chung và giáo dục Phật học nói riêng đang phải đối mặt với nhiều thách thức về đổi mới nội dung, phương pháp đào tạo, yêu cầu chuẩn hóa đội ngũ và thích ứng với sự biến đổi nhanh chóng của môi trường giáo dục – xã hội. Từ những lý do trên, tác giả chọn nghiên cứu đề tài khoa học “Phát triển đội ngũ giáo viên ở Trường Trung cấp Phật học tỉnh Đồng Tháp”*. Bài viết trình bày một số vấn đề lý luận từ kết quả nghiên cứu đề tài trên.

*Nghiên cứu được thực hiện trước ngày 1/7/2025

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Trường Trung cấp Phật học trong hệ thống giáo dục của Giáo hội Phật giáo Việt Nam

Giáo dục Phật giáo Việt Nam có lịch sử lâu dài, gắn liền với quá trình hình thành và phát triển Phật giáo dân tộc. Ngay từ khi Phật giáo được truyền bá vào Việt Nam, hoạt động truyền dạy giáo lý, giới luật và phương pháp tu hành đã được thực hiện chủ yếu thông qua hình thức thầy truyền – trò thọ tại các tự viện, thiền viện và trong các mùa an cư kiết hạ. Đây được xem là hình thức sơ khai của giáo dục Phật giáo, đặt nền móng cho việc đào tạo Tăng tài trong lịch sử.

Lịch sử Phật giáo Việt Nam chỉ ra, các ngôi chùa vừa là cơ sở tôn giáo vừa là trung tâm giáo dục, học thuật và văn hóa. Mặc dù trước đây chưa có hệ thống trường lớp như hiện nay, nhưng đã hình thành truyền thống học tập kinh – luật – luận, người học (Tăng Ni) được trang bị tri thức Phật học và phẩm hạnh tu sĩ.

Từ sau năm 1981, căn cứ chủ trương của Giáo hội và nhu cầu đào tạo Tăng Ni tại địa phương, các Trường TCPH lần lượt được thành lập tại nhiều tỉnh, thành phố. Trong hệ thống giáo dục (HTGD) của Giáo hội Phật giáo Việt Nam, trường TCPH giữ vai trò là bậc đào tạo nền tảng, nằm giữa: Sơ cấp Phật học (đào tạo ban đầu tại tự viện, trường hạ, đạo tràng); Cao đẳng, Học viện Phật giáo (đào tạo chuyên sâu, nghiên cứu).

Sứ mệnh của trường TCPH là đào tạo và bồi

dưỡng Tăng Ni có nền tảng Phật học căn bản, phẩm hạnh đạo đức trong sáng và ý thức phụng sự đạo pháp – dân tộc; hình thành đội ngũ Tăng Ni kế thừa đủ năng lực tu học, hoằng pháp và tham gia các hoạt động Phật sự theo định hướng của Giáo hội Phật giáo Việt Nam, đáp ứng yêu cầu phát triển của xã hội trong giai đoạn hiện nay.

2.2. Vị trí, vai trò, nhiệm vụ và đặc điểm lao động của giáo viên trường Trung cấp Phật học

Trong cơ cấu tổ chức và hoạt động của trường TCPH, giáo viên (GV) giữ vị trí là lực lượng nòng cốt trực tiếp thực hiện sứ mệnh đào tạo và giáo dục Tăng Ni sinh. GV vừa là chủ thể của hoạt động dạy học Phật học, vừa là tấm gương tu học có ảnh hưởng sâu sắc đến sự hình thành nhân cách tu sĩ của người học. Giáo viên trường TCPH không chỉ là người truyền thụ tri thức Phật học mà còn là nhân tố trung tâm kết nối giữa mục tiêu giáo dục của Giáo hội, chương trình đào tạo của nhà trường và quá trình tu học của Tăng Ni sinh. Do đó, vị trí của GV được xác định là yếu tố quyết định chất lượng đào tạo và uy tín của nhà trường trong HTGD Phật giáo.

Vai trò truyền thụ và định hướng tri thức Phật học; Tổ chức, hướng dẫn và đánh giá quá trình học tập – tu học; Tham gia quản lý và phát triển nhà trường; Cầu nối giữa nhà trường, Giáo hội và xã hội

Giáo viên trường TCPH giữ vai trò trung tâm trong quá trình đào tạo, giáo dục Tăng Ni sinh; vì vậy, GV đảm nhiệm một hệ thống nhiệm vụ đa dạng, gắn liền với mục tiêu đào tạo của nhà trường và sứ mệnh hoằng dương Phật pháp, giáo dục con người toàn diện. Cụ thể, các nhiệm vụ chủ yếu của GV trường TCPH bao gồm: Thực hiện nhiệm vụ giảng dạy theo chương trình, kế hoạch đào tạo của nhà trường, bảo đảm nội dung truyền đạt phù hợp với mục tiêu giáo dục Phật học, kết hợp hài hòa giữa kiến thức Phật pháp, đạo đức tu học và tri thức thế học cần thiết cho Tăng Ni sinh; Giữ gìn, phát huy truyền thống và bản sắc của nền giáo dục Phật học Việt Nam, đồng thời tiếp thu tinh hoa của các hệ thống giáo dục Phật học quốc tế, hướng đến xây dựng đội ngũ Tăng Ni sinh có đủ trí tuệ, đạo hạnh và năng lực phụng sự Đạo pháp và Dân tộc.

Những đặc điểm lao động cơ bản của đội ngũ GV tại cơ sở giáo dục Phật học nói chung và trường trung cấp Phật học nói riêng biểu hiện:

a. Cơ cấu giới tính và độ tuổi: Phần lớn GV là Tăng Ni, trong đó Tăng chiếm tỷ lệ cao hơn; Độ tuổi trung bình của ĐNGV phổ biến từ 35 đến 60 tuổi.

b. Cơ cấu môn học: Cơ cấu GV được phân chia theo hai nhóm chính: Nhóm GV Phật học: giảng dạy các môn Kinh, Luật, Luận, Lịch sử Phật giáo, Triết học Phật giáo, Nghi lễ, Luật học... Nhóm GV thế học: giảng dạy các môn văn hóa xã hội như Văn học, Lịch sử, Ngoại ngữ, Tâm lý học, Giáo dục học, hoặc Tin học.

c. Trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của ĐNGV: Yêu cầu đáp ứng về trình độ Phật học, trình độ thế học và nghiệp vụ sư phạm...

2.3. Một số yêu cầu cần được trang bị cho giáo viên trường Trung cấp Phật học trước bối cảnh thời đại

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế và toàn cầu hóa, giáo dục Phật giáo đứng trước nhiều cơ hội và thách thức mới. Quá trình giao lưu, hợp tác học thuật giữa các cơ sở giáo dục Phật giáo trong nước với các học viện Phật giáo quốc tế giúp các trường Phật học tiếp cận chương trình đào tạo, phương pháp giảng dạy và tài liệu học tập hiện đại, từ đó góp phần nâng cao chất lượng đào tạo Tăng Ni sinh. Đồng thời, sự phát triển mạnh mẽ của khoa học – công nghệ số cũng tác động sâu sắc đến hình thức và phương pháp giảng dạy, buộc các trường Phật học phải đổi mới chương trình, phương pháp dạy học, chú trọng phát triển năng lực tư duy, kỹ năng hoằng pháp, kỹ năng xã hội cho Tăng Ni sinh, đồng thời chuẩn hóa đội ngũ giáo viên. Bên cạnh đó, đời sống xã hội hiện đại với sự bùng nổ thông tin, cạnh tranh gay gắt và xu hướng đề cao vật chất cũng ảnh hưởng mạnh đến tâm lý, lý tưởng và đời sống tu học của Tăng Ni sinh, đặt ra yêu cầu mới đối với đội ngũ giáo viên trường Trung cấp Phật học.

Trước hết, giáo viên cần được trang bị nền tảng tri thức toàn diện. Ngoài việc nắm vững giáo lý, giới luật, lịch sử Phật giáo và tinh thần triết lý Phật học, giáo viên còn phải có hiểu biết liên ngành như triết học, tâm lý học, xã hội học, giáo dục học, văn hóa học, đồng thời sử dụng được ngoại ngữ chuyên ngành và công nghệ thông tin để đáp ứng xu thế hội nhập. Bên cạnh tri thức, giáo viên trường Phật học còn phải hội đủ những phẩm chất cốt lõi như đạo đức và đạo hạnh trang nghiêm, tinh thần phụng sự đạo pháp và dân tộc, tâm hồn nhân ái, bao dung, biết lắng nghe và đối thoại, cùng với tinh thần học tập suốt đời và không ngừng đổi mới bản thân.

Về kỹ năng nghề nghiệp, giáo viên cần thành thạo kỹ năng sư phạm, tổ chức hoạt động dạy học, ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số trong giảng

dạy, kỹ năng giao tiếp, truyền đạt và thuyết giảng, kỹ năng nghiên cứu và phát triển chuyên môn, cũng như kỹ năng phối hợp trong môi trường tập thể. Ngoài ra, trong bối cảnh mới, đội ngũ giáo viên trường Trung cấp Phật học còn cần có các kỹ năng mềm và năng lực hỗ trợ như giao tiếp và đối thoại liên tôn – liên văn hóa, kỹ năng nghiên cứu khoa học, kỹ năng quản lý và hướng dẫn học viên trong học tập, tu tập và rèn luyện đạo hạnh. Những yêu cầu này cho thấy việc xây dựng đội ngũ giáo viên trường Trung cấp Phật học hiện nay cần được nhìn nhận một cách toàn diện, vừa bảo đảm chiều sâu Phật học, vừa đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục trong thời đại hội nhập và chuyển đổi số.

2.4. Mục tiêu phát triển đội ngũ giáo viên trường trung cấp Phật học

Mục tiêu của việc phát triển đội ngũ không chỉ nhằm đáp ứng yêu cầu giảng dạy, đào tạo tăng ni sinh theo chương trình Phật học, mà còn hướng đến xây dựng ĐNGV có phẩm hạnh đạo đức, tri thức uyên thâm, năng lực sư phạm vững vàng và tâm huyết với sự nghiệp hoằng pháp, giáo dục Tăng tài.

Trên cơ sở đó, mục tiêu phát triển ĐNGV trường TCPH được thể hiện trên ba phương diện: số lượng, cơ cấu và chất lượng.

Mục tiêu về số lượng ĐNGV được xác định dựa trên quy mô đào tạo, số lượng tăng ni sinh, chương trình học và yêu cầu đảm bảo tỷ lệ GV trên học viên theo quy định của Giáo hội Phật giáo Việt Nam và hướng dẫn của Ban Giáo dục Phật giáo Trung ương.

Trường TCPH cần có ĐNGV đủ về số lượng, đảm bảo giảng dạy đầy đủ các môn học Phật học, văn hóa và kỹ năng hỗ trợ (như Pali, Sanskrit, tiếng Anh, tin học, kỹ năng truyền thông Phật pháp...).

Bên cạnh lực lượng GV cơ hữu (giảng sư, giáo thọ thường trực), nhà trường cần phát triển ĐNGV thỉnh giảng, bao gồm các vị giảng sư, học giả, tăng ni có uy tín và kinh nghiệm hoằng pháp từ các Học viện, trường Phật học khác hoặc các trường đại học có chuyên ngành liên quan.

Mục tiêu phát triển cơ cấu ĐNGV trường TCPH thể hiện ở các khía cạnh sau:

+ *Cơ cấu theo chuyên môn giảng dạy*: Bảo đảm sự cân đối giữa các nhóm môn học: Kinh – Luật – Luận, Phật pháp ứng dụng, văn hóa, ngoại ngữ, tin học, kỹ năng hoằng pháp.

+ *Cơ cấu theo độ tuổi và thâm niên*: Có sự kết hợp hài hòa giữa ĐNGV cao niên, có uy tín, kinh

nghiệm và ĐNGV trẻ, năng động, có tri thức hiện đại, kỹ năng sư phạm tốt.

+ *Cơ cấu theo trình độ học vấn và phẩm hạnh*: Hướng đến ĐNGV có trình độ cử nhân Phật học trở lên, nhiều vị có thạc sĩ, tiến sĩ Phật học hoặc chuyên ngành xã hội – nhân văn liên quan. Đồng thời, coi trọng phẩm hạnh đạo đức, hạnh kiểm, giới hạnh thanh tịnh, đúng tinh thần của người hoằng pháp lợi sinh.

+ *Cơ cấu theo giới tính*: Tôn trọng sự cân bằng giữa tăng và ni giáo thọ, tạo điều kiện cho Ni giới tham gia giảng dạy phù hợp với năng lực, trình độ, góp phần đa dạng hóa đội ngũ sư phạm Phật học.

2.5. Nội dung phát triển đội ngũ giáo viên trường trung cấp Phật học

Phát triển ĐNGV là một quá trình tổng thể, bao gồm nhiều nội dung liên quan đến quy hoạch, tuyển dụng, sử dụng, đào tạo – bồi dưỡng, đánh giá và đãi ngộ.

2.5.1. Quy hoạch đội ngũ giáo viên trường trung cấp Phật học:

Công tác quy hoạch ĐNGV ở trường TCPH được thực hiện theo các bước chủ yếu sau:

(1) Đánh giá thực trạng đội ngũ hiện có: Xác định rõ số lượng, trình độ, cơ cấu, năng lực, phẩm chất của ĐNGV cơ hữu và thỉnh giảng. Phân tích điểm mạnh, hạn chế và nhu cầu bổ sung nhân sự trong tương lai.

(2) Dự báo nhu cầu đội ngũ: Căn cứ vào kế hoạch đào tạo, quy mô tuyển sinh và định hướng phát triển chương trình để xác định nhu cầu GV ở từng bộ môn, từng năm học và giai đoạn trung hạn (3–5 năm).

(3) Xác định mục tiêu và cơ cấu quy hoạch: Đề ra mục tiêu cụ thể về số lượng, tỷ lệ GV Phật học và thế học, độ tuổi, giới tính, học vị, chức danh, đồng thời xác định lộ trình bổ sung hoặc đào tạo đội ngũ kế thừa.

(4) Lập kế hoạch và tổ chức thực hiện: Hiệu trưởng phối hợp với Ban Giáo dục Phật giáo thuộc Ban Trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam cấp tỉnh xây dựng kế hoạch quy hoạch nhân sự cụ thể, trình Ban Thường trực Ban Trị sự phê duyệt, đồng thời gửi báo cáo đến Ban Tôn giáo (thuộc Sở Nội vụ) để được hướng dẫn, theo dõi và hỗ trợ theo quy định.

(5) Kiểm tra, rà soát và điều chỉnh định kỳ: Quy hoạch đội ngũ cần được rà soát, bổ sung hằng năm, đảm bảo cập nhật với sự thay đổi của chương trình, nhân sự và yêu cầu thực tế của công tác đào tạo tăng ni sinh.

2.5.2. Tuyển dụng đội ngũ giáo viên trường trung cấp Phật học

Trong các CSGD tôn giáo nói chung và trường TCPH nói riêng, công tác tuyển dụng vừa phải tuân thủ quy định của Giáo hội Phật giáo Việt Nam, vừa phải phù hợp với pháp luật và hướng dẫn của Nhà nước đối với các cơ sở đào tạo tôn giáo.

Mục tiêu của công tác tuyển dụng là xây dựng ĐNGV có đạo hạnh, tri thức và năng lực sư phạm, đáp ứng yêu cầu giảng dạy chương trình Phật học và thể học của Giáo hội Phật giáo.

Công tác tuyển dụng ĐNGV trường TCPH thường được tiến hành theo quy trình sau:

(1) Xác định nhu cầu tuyển dụng: Căn cứ vào quy hoạch đội ngũ, kế hoạch đào tạo, số lượng lớp học và môn học cần giảng dạy để xác định số lượng, chuyên ngành, trình độ cần tuyển.

(2) Thông báo và tiếp nhận hồ sơ (3) Thẩm định, phỏng vấn và đánh giá: Hội đồng tuyển chọn (thường gồm Ban Giám hiệu, đại diện Ban Giáo dục Phật giáo và một số giảng sư uy tín) tổ chức phỏng vấn, thẩm định năng lực chuyên môn, phẩm chất đạo đức, phương pháp giảng dạy và năng lực truyền đạt giáo lý.

(4) Quyết định tuyển dụng và phân công giảng dạy: Sau khi thống nhất kết quả, Hiệu trưởng trình Ban Trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam cấp tỉnh phê duyệt, ban hành quyết định thỉnh giảng hoặc công nhận chính thức. Đối với GV thể học, nhà trường có thể ký hợp đồng thỉnh giảng hoặc hợp đồng giảng dạy theo quy định của pháp luật.

(5) Báo cáo và đăng ký nhân sự: Danh sách GV sau tuyển dụng được báo cáo Ban Tôn giáo (thuộc Sở Nội vụ) để theo dõi, thống kê, đảm bảo việc hoạt động giảng dạy của nhà trường tuân thủ quy định về quản lý giáo dục tôn giáo.

2.5.3. Sử dụng đội ngũ giáo viên trường trung cấp Phật học

Việc sử dụng ĐNGV trong trường TCPH cần được thực hiện theo các nguyên tắc sau đây: Phù hợp chuyên môn; Phát huy năng lực và sở trường; Công bằng, công khai minh bạch và Gắn trách nhiệm với quyền lợi.

Nội dung sử dụng ĐNGV bao gồm:

Phân công giảng dạy: Căn cứ vào kế hoạch đào tạo, chương trình giảng dạy và đặc thù của từng môn học, Hiệu trưởng nhà trường bố trí GV giảng dạy hợp lý. GV Phật học đảm nhận các môn Kinh, Luật, Luận; GV văn hóa phụ trách các môn phổ thông như Ngữ văn, Lịch sử, Ngoại ngữ; đồng thời cần có sự luân chuyển giảng dạy giữa

các khóa, các lớp để GV có cơ hội nâng cao kinh nghiệm và mở rộng tầm hiểu biết.

Bố trí kiêm nhiệm phù hợp: Trong điều kiện nhân lực hạn chế, GV có năng lực, uy tín và kinh nghiệm có thể được phân công kiêm nhiệm các công tác khác như chủ nhiệm lớp, quản nhiệm, phụ trách nghiên cứu khoa học, hướng dẫn hoạt động ngoại khóa hoặc quản lý học vụ.

2.5.4. Đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ giáo viên trường trung cấp Phật học

Đào tạo và bồi dưỡng ĐNGV là quá trình giúp GV nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực sư phạm, phẩm chất đạo đức, cũng như khả năng thích ứng với yêu cầu đổi mới giáo dục và đào tạo Phật học trong thời kỳ hội nhập; có ý nghĩa quyết định đối với chất lượng giảng dạy và sự phát triển bền vững của trường TCPH.

Nội dung của công tác đào tạo, bồi dưỡng ĐNGV trong các trường TCPH tập trung vào các vấn đề sau đây:

- (1) Bồi dưỡng kiến thức chuyên môn, học thuật
- (2) Bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm và phương pháp giảng dạy
- (3) Bồi dưỡng phẩm chất chính trị, đạo đức và bản lĩnh nghề nghiệp

2.5.5. Đánh giá đội ngũ giáo viên trường trung cấp Phật học

Đối với trường trung cấp Phật học, công tác đánh giá GV có tính đặc thù vì vừa mang tính hành chính – chuyên môn theo quy định của Nhà nước, vừa gắn với tiêu chuẩn đạo hạnh và sứ mệnh hồng pháp của Giáo hội Phật giáo Việt Nam.

Nội dung công tác đánh giá ĐNGV trường TCPH cần thực hiện nghiêm túc các vấn đề sau đây:

- (1) Đánh giá về phẩm chất đạo đức, lối sống và tinh thần tu học;
- (2) Đánh giá về trình độ chuyên môn, năng lực sư phạm và kết quả giảng dạy;
- (3) Đánh giá về năng lực nghiên cứu khoa học và tham gia hoạt động học thuật;
- (4) Đánh giá về tinh thần trách nhiệm, ý thức tổ chức kỷ luật và phối hợp công tác;

Công tác đánh giá ĐNGV ở trường TCPH được thực hiện thông qua các hình thức như:

- Tự đánh giá: Mỗi GV tự nhận xét, tự kiểm điểm quá trình giảng dạy, tu học và công tác của bản thân;
- Đánh giá của đồng nghiệp: Tổ chuyên môn và các GV khác tham gia góp ý, phản hồi về tinh thần, thái độ, năng lực và hiệu quả giảng dạy;
- Đánh giá của Ban Giám hiệu và Ban Giáo dục

Phật giáo: Căn cứ vào hồ sơ chuyên môn, kết quả giảng dạy, dự giờ, phản hồi của Tăng Ni sinh và các hoạt động đóng góp cho nhà trường;

2.5.6. Chính sách và chế độ đãi ngộ đối với đội ngũ giáo viên trường trung cấp Phật học

Chính sách và chế độ đãi ngộ là yếu tố quan trọng trong quá trình phát triển đội ngũ GV, có tác dụng khuyến khích, động viên, giữ chân và phát huy tối đa năng lực của người giảng dạy. Đối với trường TCPH, chính sách đãi ngộ không chỉ thể hiện ở khía cạnh vật chất mà còn mang ý nghĩa tinh thần, đạo hạnh, sự ghi nhận công đức hồng pháp và công hiến cho Giáo hội.

III. KẾT LUẬN

Phát triển đội ngũ giáo viên ở trường Trung cấp Phật học là một nội dung có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với việc nâng cao chất lượng giáo dục Phật học và đào tạo Tăng Ni sinh trong giai đoạn hiện nay. Trong hệ thống giáo dục của Giáo hội Phật giáo Việt Nam, trường Trung cấp Phật học giữ vai trò là cấp đào tạo nền tảng, góp phần hình thành tri thức Phật học cơ bản, phẩm hạnh đạo đức và năng lực hồng pháp cho Tăng Ni sinh. Do đó, đội ngũ giáo viên được xem là lực lượng trung tâm quyết định hiệu quả hoạt động đào tạo của nhà trường. Kết quả nghiên cứu lý luận cho thấy, giáo viên trường Trung cấp Phật học có những đặc điểm nghề nghiệp riêng biệt so với đội ngũ giáo viên ở các cơ sở giáo dục khác. Bên cạnh yêu cầu về trình độ chuyên môn và năng lực sư phạm, giáo viên Phật học còn phải có phẩm chất đạo đức, giới hạnh và tinh thần phụng sự đạo pháp – dân tộc; vừa là người

truyền thụ tri thức Phật học, vừa là tấm gương tu học, góp phần định hướng giá trị đạo đức và lý tưởng sống cho Tăng Ni sinh. Vì vậy, việc phát triển đội ngũ giáo viên cần được đặt trong mối quan hệ hài hòa giữa tri thức Phật học, năng lực nghề nghiệp và phẩm hạnh của người tu sĩ – nhà giáo. Trong bối cảnh hội nhập quốc tế, chuyển đổi số và sự phát triển mạnh mẽ của khoa học – công nghệ, giáo dục Phật học cũng đang đứng trước yêu cầu đổi mới về nội dung, chương trình và phương pháp đào tạo. Điều này đòi hỏi đội ngũ giáo viên trường Trung cấp Phật học phải được phát triển theo hướng chuẩn hóa, nâng cao trình độ học vấn, tăng cường năng lực sư phạm, kỹ năng nghiên cứu khoa học và khả năng ứng dụng công nghệ trong dạy học. Đồng thời, giáo viên cần có tinh thần học tập suốt đời, khả năng tiếp cận tri thức liên ngành và năng lực thích ứng với môi trường giáo dục hiện đại. Từ góc độ quản lý giáo dục, phát triển đội ngũ giáo viên trường Trung cấp Phật học cần được triển khai một cách đồng bộ thông qua các nội dung như: quy hoạch đội ngũ, tuyển dụng, sử dụng, đào tạo – bồi dưỡng, đánh giá và xây dựng môi trường làm việc phù hợp. Việc thực hiện tốt các nội dung này sẽ góp phần xây dựng đội ngũ giáo viên đủ về số lượng, hợp lý về cơ cấu và ngày càng nâng cao về chất lượng. Đây chính là cơ sở quan trọng để các trường Trung cấp Phật học nâng cao chất lượng đào tạo, góp phần hình thành đội ngũ Tăng Ni có trí tuệ, đạo hạnh và năng lực hồng pháp, đáp ứng yêu cầu phát triển của Phật giáo Việt Nam và xã hội trong thời kỳ mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Giáo hội Phật giáo Việt Nam (2017), *Hiến chương Giáo hội Phật giáo Việt Nam (sửa đổi, bổ sung)*, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội.
 Phạm Minh Hạc (2010), *Giáo dục Việt Nam trước ngưỡng cửa thế kỷ XXI*, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
 Nguyễn Ngọc Quang (2013), *Lý luận quản lý giáo dục*, Nxb. Đại học Sư phạm, Hà Nội.
 Trần Kiểm (2016), *Những vấn đề cơ bản của khoa học quản lý giáo dục*, Nxb. Đại học Sư phạm, Hà Nội.
 Ban Giáo dục Phật giáo Trung ương (2018), *Chương trình đào tạo Trung cấp Phật học*, Hà Nội.
 Bộ Giáo dục và Đào tạo Việt Nam (2019), *Chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông, Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT*.
 Ban Tôn giáo Chính phủ (2020), *Tài liệu bồi dưỡng kiến thức về công tác tôn giáo*, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội.